

A m. kir. csendőrség és tagjainak jogi helyzete az ezredfordulón.

Az 1960 előtt kibocsátott kormány szintű jogszabályok rendezéséről szóló **86/1987. (XII.29.) MT rendelet** a jövőre szóló hatállyal hatályon kívül helyezte az **1690/1945.ME.** rendeletet, nem érintve a rendelet korabeli joghatásait. A **44/1991. (VIII. 28.) AB** alkotmánybírósági határozat indokolása annak bizonyos részeit alkotmányellenesnek minősítette (hatásköre csak a hatályos jogszabályok megítélésére jogosítja), nem térve ki magának a feloszlásnak a minősítésére.

A **112/1991. (IX. 2.) Korm. Rendelet** a volt közszolgálati alkalmazottakat érintő nyugdíjjogi hátrányok enyhítéséről; a **93/1990. (XI. 21.) Korm. Rendelet** az 1945 és 1963 között törvénysértő módon elítéltek, az 1956-os forradalommal és szabadságharccal összefüggésben elítéltek, valamint a korábbi nyugdíjcsökkentés megszüntetéséről, továbbá az egyes személyes szabadságot korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezéséről; az **1992 évi XXXII. tv.** az életüktől és szabadságuktól politikai okok miatt megfosztottak kárpótlásáról, jelentősen orvosolta a volt csendőrök sérelmeit. Helyreállította nyugdíjjogosultságukat (de csak 6 hónapra visszemenőleg), és intézkedett igen mérsékelt kárpótlásokról.

A teljes rehabilitáció azonban elmaradt, a népbírói jog alapján elítéltek elítélését máig sem nyilvánították semmissé a törvény erejével, az egyéni jogorvoslat útján való felmentés pedig igen körülményes, költséges, többnyire lehetetlen ezekben az ügyekben. Továbbá, a jelenlegi törvények nem adnak lehetőséget arra, hogy egy korábban befejezett, fellebbezéssel már nem támadható, ezért jogerős bírósági határozat alapját képező eredeti történeti tényállás felülvizsgálható legyen, még akkor sem, ha az nyilvánvalóan koncepciócélból, koholt vádakon alapult.

A csendőrség érdemeit, alkotmányos szerepét, feloszlásának megítélését mindeddig szó nélkül hagyta a hivatalosság.

dr. Zétényi Zsolt, 2015. április 22.